

Г чужому наукається,
Свого не цурається...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНІОСОЗ: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
Barely 7-4125
УНІОСОЗ: Barely 7-5337

PIK LXXII.

Ч. 168.

TWO SECTIONS (SECTION 1)

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 11-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1965

No. 168.

VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 10 вересня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

9-го ВЕРЕСНЯ ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО СТВОРЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МІСЬКИХ СПРАВ. Але Президент не найменував ще на цей новий пост в його кабінеті нікого. Досі називали як найпевнішого кандидата на керівника Департаменту Мешканців і Міських Справ Роберта С. Вівера, який вже кілька років з головою Мешканців Агенції, і який був би першим негром в кабінеті Президента ЗДА. Дехто гадає, що Вівер не буде найменованим, бо Президент ще не є рішеним в цій справі. Між кандидатами називають і ньюйоркського посадики Роберта Вагнера, який не кандидус на перевибір на цей пост цього року. Новий Департамент об'єднає різні агенції, які тепер займаються міськими й мешканцевими справами.

ГАРДНЕР ЕКЛІ ПЕРЕДБАЧАЄ ЗБІЛЬШУВАННЯ ЕКОНОМІКИ В 1966-МУ РОЦІ. Він є головою Ради Економічних Дорадинок Президента. Це перша оцінка урядовою особою економіки ЗДА після договору в сталевій продукції та під час війни у В'єтнамі. Гарднер Еклі промовляв на зборах Американського Статистичного Товариства у Філадельфії. Він ствердив, що видатки на оборону збільшаться тільки на 2 більйони доларів, а не на 10 більйонів дол., як дехто гадає. Договір в сталевій продукції не є інфляційним, бо збільшує платні на 3.2 відсотка. Крайова продукція в цьому році збільшиться на 40 більйонів доларів і становитиме 670 більйонів доларів.

В ОТАВІ В КАНАДІ ВІДБУВАЄТЬСЯ 54-ТА МІЖНАРОДНА ПАРЛЯМЕНТАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ. Вона почалася 8-го вересня і закінчиться 17-го вересня. В ній беруть участь 600 делегатів із 61-ої держави, між якими є вільні країни, держави комуністичного блоку та ті, які стоять осторонь і не належать ані до вільнолюбного ані до комуністичного блоків. Представники СССР та Об'єднаної Арабської Республіки старалися втягнути до дискусії справу війни у В'єтнамі, але більшість делегатів відкинула такий порядок нарад. Делегати вітав репрезентант англійської королеви 77-річний генеральний губернатор Канади Джордж П. Ваніс, який відкрив конференцію, заявляючи, що "парламент не може існувати без активної співучасті народу".

КОЛИШНІЙ ДОМІНІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ХУАН БОШ В НЕДІЛЮ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО САНТО ДОМІНГО з вигнання в Порто Ріко де він перебував від 1963-го року, коли його скинуло як прихильника лівих. Таким він залишився досі і під час нової кризи в Домініці, яка почалася 24-го квітня цього року, він підтримував лівих, які домагалися його повороту як "законного президента". Протиперіалістичний фронт, опанований комуністами, скликав на неділю масові збори і сподівався, що на зборах промовлятиме Бош. Ліви кола хотіли б відразу втягнути Боша до протиперіалістичного руху в Домініканській Республіці. Бош був вибраний на президента в 1962 році після 38-річного панування родини Трухільйо.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ГОЛЛЬ заявив на пресовій конференції в минулу середу у Парижі, в привітності понад 1.000 журналістів, що "найдалі до 1969 року" Франція спротивиться інтегрованій західній оборонній системі, яка "віддає нашу долю в руки чужинців". У 1969 році Північно-атлантичний оборонний пакт (НАТО) 15-ох західних держав має бути відновлений, або дехто з його членів може з цього виступити — чим саме погрожують тепер де Голль. Водночас він заявив, що Франція тільки тоді припинить бойкот Європейської Економічної Спільноти, як дістане гарантію, що не буде політичної інтеграції Європи, яка б у чому порушила б державний суверенітет і особистість Франції.

РЕДАКТОР "ПРАВДИ" АЛЕКСІЙ РУМАНЦЕВ ВІСТУПІВ у тому московському щоденнику проти другого керівного совєтського щоденника "Ізвестій" і ще проти часопису "Сельська Жінь" в обороні обмеженої свободи письменницької творчості. Руманцев закинув тим газетам, що вони мають "упереджений односторонній підхід" та не допускають з'ясування також темних сторінок совєтського життя, що може потрібне для його направи. "Ізвестія" вели в останньому часі кампанію проти "нігілізму" в совєтській літературі, вимагаючи від неї виключно служіння партії.

ЛІДЕР НАЙБІЛЬШОЇ ГРЕЦЬКОЇ ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРТІЇ, ПАНАГОТІС КАНЕЛЛОПОЛІС, заявив, що він погодився б очолити тимчасовий уряд, який мав би за завдання перевести нові вибори до парламенту, під умовою, що раніше переведено б закон, який виключив би небезпеку, що комуністи і їх поплечі будуть тероризувати виборців. Партія Панеллопулоса має 99 послів у парламенті і є другою по величині за партією Центральної Унії кол. прем'єра Георга Папандреу, який відмовляється від кожної іншої роз'яснює вже двомісячної кризи уряду, домагаючись виборів. Кол. військовий міністер заявив, що Папандреу планував при допомозі армії і вулиці перевести державний переворот.

БРИТАНІЯ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ФРАНЦІЄЮ про купівлю 75-80 джетових бомбовиків типу "Міраж ІV", замість проєктованих спершу американських "Ф-111 А". Ті закордонні — американські чи французькі бомбовики-джети мають заступити перестарілі британські бомбардувальники типу "Канберра". На зворот у сторону французьких джетів вплинула передусім куди дешевша ціна, при чому на кожному одному такому французькому літаку Британія заощадила б коло 2.800.000 дол., що їх мусіла б заплатити більше за американську машину. Французькі джети були б вивантажені у британські мотори Ролс-Ройса.

ІНДОНЕЗІЯ ФОРМАЛЬНО ПЕРЕПІСЛА ІНДІЮ за пониження будинку індійської амбасаді і бібліотеки в Джакарті та зневаження індійського прапору на амбасаді, однак індонезійська преса насправді схвалила ту демонстрацію, а поліція втручалася тільки, щоб зупинити демонстрантів, домагалися "знищити Індію". Кол. віце-президент Р. Нісон заявив у Канберрі в Австралії, що коли б в Індонезії комуністи прийшли до влади, то загрозив би Австралії, Нової Зеландії і Філіппінам була б ще більша, ані ж тоді, коли Південний В'єтнам став би комуністичним.

БОЛЬШЕВІКИ АРЕШТУВАЛИ 27-РІЧНОГО АМЕРИКАНЦЯ Нюкомба Мотта, як той вийшов в минулу суботу з свого готелю у норвезькому містечку Кіркенес на прогулянку в околиці міста. Совєтський кордон віддалений там за 10 миль. Мотту бачили арештовано по совєтському боці кордону. Совєтські власті відмовилися подати будь-які ближчі інформації Мотта поїхав до Норвегії на літні ферії.

Гураган Бетсі вдарив на Нью Орлінс — нищить південні стейти

Нью Орлінс, Луїзіана. — 9-го вересня гураган Бетсі налетів на Нью Орлінс із швидкістю вітру 150 миль на годину і зробив великі спустошення в цьому місті. Жертви в людях виносять незначне число осіб, бо населення вчасно було заalarmоване та втекло з нижче положених районів, але матеріальні втрати дуже великі, покищо їх не можна оцінити, та вже тепер видно, що вони становитимуть десятки мільйонів доларів. В центрі гурагану швидкість вітру вноситься від 100 до 140 миль на годину і він посувається вперед зі швидкістю до 20-ох миль на годину. Ширина засягу гурагану вноситься коло 500 миль, і тому гураган одночасно дається відчувати аж в трьох південних стейтах: Луїзіані, Міссісіпі та Алабамі; а також сягає аж до північної Флориди. Частина Нью Орлінсу має терен, що є нижчий від рівня моря. Вода позаливала шляхи, вітер попереривав електричні проводи, і тому в численних районах міста немає світла. Понад 100.000 осіб втекли зі своїх домів. Морські хвилі при узбережжі в деяких місцях були високі від 6-ох до 12-ох стіп. Вояки Крайової Гвардії і працівники Цивільної Оборони допомагали при евакуації населення. Найгірше в цьому те, що важко є передбачити напрям цього гурагану, бо він дуже химерний і часто міняє свій напрям, не рахуючися з тим, що передбачає бюро погоди. Сподіваючися, що гураган після Луїзіани вдарить на стейт Міссісіпі, а пізніше на Алабаму.

"Український День" на Світовій Виставці в Нью Йорку — 26 вересня ц. р.

Нью Йорк. — В неділю 26 вересня ц. р. о год. 3 попол. відбудеться на арені репрезент. павільйону "Зінгер Бовл" під протекторатом Українського Конгресового Комітету Український День. Поруч з американським — малитве того дня над названі павільйон український прапор. — під звуки українських маршів вийдуть на арену виконавці програми. З короткими промовами та поясненнями виступатиме директор програм національних груп на Світовій Виставці

Гордон Грагам, майстер церемонії Володимир Бакад і ексекютивний віце-президент УККА Йосип Лісогой. Будуть виведені народні танки, зокрема виступлять з'єднані танцювальні дружини метрополітальні області під керівництвом Н. Суляки. Дівочі танки "Верховина" із солісткою Люсею Костенюк будуть супроводжені гучульськими піснями. Кілька співочих точок виконає чоловічий хор "Прометей" під диригентурою Івана Занежського.

Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький викладатиме в Університеті у Вашингтоні

Вашингтон. — Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, професор-емерит Маркет університету та директор Слов'янського Інституту, прийняв запрошення до Католицького Університету Америки у Вашингтоні, як "візитів професор" і буде викладати два курси з діалекту слов'янської мови. Водночас Українська Католицька Митрополія доручила проф. Р. Смальному зорганізувати "Осередок українських студій" для питомців Греко-Католицької Семінарії у Вашингтоні. Цього центроу українських студій проф. Р. Смальному подарував свою особисту бібліотеку з вже перевезена до Вашингтону.

Адв. Степан Ярема кандидує на провідника Демократичної партії в 67-му дистрикті Нью Йорку

Нью Йорк. — У ньюйоркських правоборках на дистриктових провідників, що відбудеться у вівторок 14 вересня ц. р., американські й українські виборці матимуть змогу віддати свої голоси на адвоката Степана Ярему, відомого американсько-українського і політичного діяча, голову Українського Відділу Демократичної Партії, що кандидує на демократичного провідника 67-го асамблеєвого дистрикту в Нью Йорку. Кандидатуру адв. Степана Яреми, який є також членом Політичної Ради УККА, поставлено у висліді рішення Мангеттенського Демократичного Клубу в липні ц. р. Як багатолітній мешканець 67-го Дистрикту, адв. С. Ярема є членом української католицької парафії св. Юра в Нью Йорку і головою шкільного будівельного комітету. Як член багатьох українсько-американських організацій, він бере активну участь в міській політиці уже понад двадцять літ, дбаючи про схвалення різних законопроектів, зв'язаних з будівництвом, шкільництвом та іншими проблемами свого Дистрикту. Адв. С. Ярема кандидує на одній лінії разом з Терезою Роланді й його підтримують конгресмени Лео Фарбштейн із 19-го Дистрикту, який звернувся із закликом до усіх членів Демократичної Партії в 67-му Дистрикті голосувати на Степана Ярему, як на дистриктового провідника.

Танцювальний ансамбль "Горлиця" виступатиме під час Союзного Фестивалу на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Я. — На закінчення літнього сезону на цій Оселі Українського Народного Союзу в Кетсільських горах, що зв'язане із вибором "Міс Союзівки 1965", виступитиме багатою програмою аматорський танцювальний ансамбль "Горлиця" із Брістолу, Па, та Трентону, Н. Дж. Виступатиме цей ансамбль під мистецтвним проводом Дмитра й Уляни Надрагів при музичному акомпаніменті Івана й Олексія Шипелюків. У програмі, крім багатьох українських народних танків, передбачені дуети Катрусі й Маріани Сухенко, які відіграють "Рушничок", пісні "Така її доля" та "Ах, чому". Із сольовими співом виступлять Ніна Ляшенко та Маріяна Сухенко. Ансамбль "Горлиця" працює під протекторатом Відділу УНІОСОЗУ ч. 245 із Трентону та 362 із Брістолу. Незгомним опікуном цієї групи є Федір Федик. Створений 1958 р. Дмитром Надрагою, цей ансамбль відомий із своїх виступів в багатьох місцевостях ЗДА і брав також участь в Мазепинському Фестивалі в Нью Йорку.

них танків, передбачені дуети Катрусі й Маріани Сухенко, які відіграють "Рушничок", пісні "Така її доля" та "Ах, чому". Із сольовими співом виступлять Ніна Ляшенко та Маріяна Сухенко. Ансамбль "Горлиця" працює під протекторатом Відділу УНІОСОЗУ ч. 245 із Трентону та 362 із Брістолу. Незгомним опікуном цієї групи є Федір Федик. Створений 1958 р. Дмитром Надрагою, цей ансамбль відомий із своїх виступів в багатьох місцевостях ЗДА і брав також участь в Мазепинському Фестивалі в Нью Йорку.

У ТАНТ РОЗПОЧАВ НАРАДИ З ДЕРЖАВНИМИ МУЖАМИ ПАКІСТАНУ Й ІНДІЇ ПРО МИР

Вояки з індійських військових гірських відділів займають позиції на пограниччі Індії й Пакистану в горах Кашміру на висоті 12 300 стіп. Фото було передане для опублікування в пресі за дозволом індійського військового командування.

Карачі. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант прилетів до Пакистану й негайно розпочав розмови з його державними керівниками. Пакистанський міністер закордонних справ Зулфікар Алі Бутто, який вийшов назустріч У Тантові, заявив журналістам, що Пакистан не погодиться на переміж'я, якщо воно не буде пов'язане з гарантією щодо переведення плебіситу у спрній частині Кашміру. Пакистанський міністер покликався знову на факт, що Індія інкорпорувала частину Кашміру всупереч двократній резолюції Ради Безпек Об'єднаних Націй про конвенцію тамашного плебіситу. З уваги на те, що Індія стоїть вперто на становищі, що Кашмір є вже інтегрованою частиною її державної території і не хоче зв'язувати цієї справи з можливим воєнним перемир'ям, найбільша трудність дипломатичних заходів У Танта лежить у тому, щоб знайти відповідну, сприйнятливую для обох сторін формулу. ЗДА й інші великі держави стримуються від власної посередницької акції, поки не скінчиться місія У Танта. Лідер демократичної більшості в Сенаті Майк Менсфілд натякнув, що мирові посередницькі заходи Об'єднаних Націй можуть набрати більш переконливої для воюючих сторін сили, коли всі ті держави, які несуть від років економічній військовій допомозі Індії або Пакистану чи обоим тим країнам — узагальнюють свою дальшу допомогу тим південно-азійським державам від опінії Об'єднаних Націй.

Монреальська громада похоронила Богдана Мельника

Монреаль. — Минулою вівторка, 7-го вересня 1965 р. тутешня громада з великим смутком відправила на місце вічного спокою сл. п. головного радного УНІОСОЗУ Богдана Мельника, який нещодавно помер у молодому віці 55 років життя 3 ч. м. після довшої недуги. Похорони й поминання пам'яті Покійного мали маніфестаційний розмір. Десять священників узли спонтанну участь у церковних відправах, як в часі триденних пахадів в днях 4, 5 і 6 ч. м. так в часі похоронів. Пахадів правили отці Степан Колієвський, Микола Марків, Ярослав Гайманівський, Василь Бринявський, Михайло Гаврилюк, Іван Гаврилюк, Григорій Онуфрій і Лео Чайка. В дні похоронів заупокійну Службу Богу відправив парох церкви св. Михайла о. Микола Кушнірик в асисті отців Ст. Колієвського, о. Маркова, о. В. Бринявського і о. Лева Чайки, які й відправили тіло Покійного на цвинтар Монт-Рояль. Прощальну проповідь вівголосно у церкві о. парох Кушнірик, а над відкритою могилою промовляв д-р Я. рослав Падох, головний секретар УНІОСОЗУ від ексек-

них Націй. Крім ЗДА й Британії — Індія й Пакистан користуються допомогою від цілого ряду західних держав, а також від СССР, Франції, Західної Німеччини, Японії, Канади й Італії є поміж спонсуючими державами у відношенні до Індії й Пакистану. Тим часом, без уваги на приїзд У Танта, воєнні дії між Індією й Пакистаном продовжуються. Кожна з тих держав проголосила "перемоги" й "успіхи", що їх друга сторона заперечує. Між іншим, Пакистан рішуче заперечив індійському повідомленню, наче б індійці знищили 21 пакистанських літаків: насправді, твердять пакистанці, Пакистан втратив 5 літаків. Зате — твердять Пакистанці — пакистанці знищили 35 індійських танків і 25 гармат, виклики цілком індійців з пакистанської території на відступу міста Лгорт та вмаршували до Індії в двох інших пунктах. Обидві сторони говорять про бомбардування "ворожніх" летючих. Політичну ситуацію знову напружила промова комуністичного прем'єра Чу Ен-лая на прийнятті з нагоди Індії північно-кореєського "національного дня". Чу Ен-лай гостро таврував Індію за "збройну агресію" проти Пакистану і ніби-то порушення комуністичного кордону та заявив, що за такої "провокації" Індія понесе "важкі наслідки". Але Чу Ен-лай ні словом не зобов'язався до активної підтримки Пакистану. Індійський амбасадор і військовий аташе у Пей пінгу демонстраційно вийшли з того комуністичного прийняття.

установи та Головного уряду тої держави, якої Покійний Богдан Мельник був членом, як головний радний. Іж. Микола Світуха, голова Канадського Плату від Крайової Платової Старшини, проф. Микола Андрух від КУК, проф. Богдан Ковальський від друзів Покійного, Дмитро Попадінець від Товариства Українських Кооператорів, пластуни-сеньйор Адольф Гладиловський від місцевої Платової Станиці і дир. Василь Захаркевич від української Кредитової Спільноти, якої співробітником був сл. п. Богдан Мельник. В панакідах і в похоронах взяли участь велике число місцевих передових громадян, які зі словами в очі прощались з одним із найбільш заслужених та улюблених місцевих громадян.

● 5-членний суд в Ізраїльській робітничій партії "Мапай", що її основником був колишній прем'єр Давід Бен-Гуріон, вирішив, що партійний секретаріат має рацію, викресливши Бен-Гуріона з членів партії, бо Бен-Гуріон сам себе з неї викреслює, заснувавши нову партію. Бен-Гуріон стверджує, що ця його нова партія — "справді новий Мапай", партію, але це не переконало суддів. Бен-Гуріон поїхав у конфлікт з теперішнім прем'єром Ізраїлю Ешколом.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НА ПЛОЩІ "УКРАЇНА" В КУРИТИБІ ВІДКРИТО ПРОПАМ'ЯТНУ ТАБЛИЦЮ

Куритиба, Бразилія. — З причини незалежних від українців прийшлося у Куритибі, Бразилія, перенести пропам'ятну таблицю з одної площі на другу, яка від 16 травня ц.р. дістала назву "Україна". Від імені "Комітету побудови площі і пам'ятника Тарасові Шевченкові" промовляв інж. Амбросій Хома. Один сквер дістав назву "Сквер Галичини" і на ньому має бути споруджений обеліск українському емігрантові, який тому 70 років вперше вступив на бразильську землю. Пам'ятник Т. Шевченкові мають збудувати самі українці, а обеліск українському емігрантові має спорудити бразильська "префектура".

УЧНІ ЧОРТКІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ ВІДБУДУТЬ ТОВАРИСЬКИЙ З'ЇЗД НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон, Н. Я. — В дні 25 і 26 вересня ц. р. на цій оселі УНС відбудеться заходом окремого комітету Товариський з'їзд колишніх учнів Чортківської Гімназії Рідної Школи. Візьмуть в ньому участь усі річники, починаючи від заснування цієї гімназії в 1911 р. У програмі з'їзду: наради, зустрічі, спільний обід й у суботу 25 вересня о 7-й годині веч. бенкет з програмою у виконанні відомих мистців — уродженців Чортківської Дж.

Округи: Стефа Федчук (Торонто), сопроно; Носип Гошуляк (Торонто), баритов; Лідія Сос-Вульба (Філадельфія), акомпанімент; Володимир Долганюк, актуальний гуморески. Після бенкету Забава з Танцями.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІРІ ВОВК У НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Об'єднання Українських Письменників в екзилі "Слово" влаштує в суботу 11 вересня літературний вечір відомої української еміграційної письменниці Віри Вовк. Під час цього вечора письменниця поділиться з присутніми своїми враженнями з великої подорожі по Європі, по Україні, і з своєї участі в Конгресі Міжнародного ПЕН-Клубу, в столиці Югославії. На закінчення Віра Вовк відчитася свої нові поезії. Відбудеться вечір о год. 7 веч. у великій залі Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-а вулиця (pfr 5-01 Еван) в Нью Йорку.

ВОЛОДИМИР ДОБУШАК БРАВ УЧАСТЬ В МІСТ. ВЕЧОРІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — В містечковому розваговому вечорі на Союзівці, що відбувся в суботу 4 вересня ц.р., брав участь 14-літній акордеоніст Володимир Добушак, а не Дорошак, як було подано помилково у "Свободі" з 8 вересня. Володимир Добушак є сином Володимира й Катерини Добушаків із Спрінгфілд, Н. Дж.

Українські еміграційні історики виступали активно проти совєтських вчених на Конгресі Істориків

Відень. (Абв.) — Представники української історичної науки на еміграції використали всі можливості й нагоди для ширення правдивої інформації про Україну і для виявлення фальшивих і тенденційних поглядів совєтських істориків під час 12-го Міжнародного Конгресу істориків у Відні, що закінчився в суботу 4 вересня ц. р. В цьому Конгресі, крім зазначених попередньо українських еміграційних істориків, брали участь ще д-р Ігор Камеєцький з Центральної Мишигеттської Університету та докторант Ігор Зубенко, асистент проф. Менерта з Мюнхену.

В понеділок 30 серпня на засідання комісії для славістичних студій у дискусії над доповідями проф. О. Галецького і Я. Машурка про загальні методи підходу до дослідів Східної Європи виступив проф. Іван Лисак-Рудницький заступаючи погляд, що в тих дослідях треба застосовувати порівняльну методу. У середу 1 вересня у секції модерної і сучасної історії була доповідь проф. Дж. А. Крейга із Стенфордського університету на тему: "Імпакт німецького мілітарного світу на політичне й суспільне життя Німеччини в часі другої світової війни", в якій він ствердив, що колись в часі 1-ої світової війни німецька армія підпорядкувала собі всі ділянки життя, то в часі другої світової війни німецька армія була повністю підпорядкована політичному чинникові (нацистській партії). В дискусії проф. Мадьяків зауважив, що в часі першої світової війни німецька армія керувалась доктриною Клаузевица, що війна є продовженням політики за поміччю інших засобів: після першої світової війни совєтські теоретики Свечин, Шапошніков, Дехтарьов, Харітонов та інші розвинули нову теорію, що армія в часі війни має бути підпорядкована цивільному політичному проводові, бо згідно з їх вченням у війні не достатньо виграти битви, треба виграти саму вій-

ну. Цю теорію прийняв і уводив в життя Сталін. В п'ятницю дня 3 вересня доповідав на засіданні секції загальної історії й історіографії проф. Р. А. Каппі про "Федералізм і федеральну державу в історії", згадуючи в ній м. і. також ЗДА і СССР. У дискусії над цією доповіддю виступив проф. Іван Лисак-Рудницький, який у добре аргументованій промові ствердив, що СССР не є ніякою федеративною державою, бо в ній федеративна форма є тільки на те, щоб прикрити російське панування над іншими народами СССР. Для 1-го вересня у секції "великих тем" проф. Г. Кон з Філадельфії доповідав про "Націоналізм й інтернаціоналізм у 19 і 20 ст.". До участі в дискусії зголосилося понад 50 вчених м. і. також проф. П. Феденко. Тому одначе, що проф. Феденко голосує у дискусії над іст. текстом свого слова він учасником того конгресу, в якому ствердив, що т. зв. ленінізм не забезпечив волі і рівноправності народам СССР, що у дійсності Ленін був здецидований централізмом і поборював цю дієву визволення народів царської Росії, бувши противником федеральної с. семі. В доказ цього цитував проф. Феденко своє листування з Центр. Комітетом Російської Соц.-Дем. Партії у 1917 та творчі Леніна. У своєму доповіді проф. Феденко стверджує це: "А тепер Москва має нову програму партії, прийняту у 1961 р., яка має за ціль „злиття” неросійських народів з російськими. Це є ніщо інше, як загострення політики русифікації."

ДО КАЗАХСТАНУ

Гуртків комбайнерів Ізмаїльського та Кілійського районів (Одещина) поїхали літаками в Ціліноград. Однотиме 150 механізаторів інших районів області вїхали на ціліну поїздами. Це більша кількість комбайнерів — понад 400 чоловік — цими днями вїхала з Одеси до Казахстану. (З "Радянської України" 21-го серпня).

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності Редакції. Редакція застерігає своїх право в потребі вилучати і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заповнену конверт з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОУ, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Латання миру

Кілька днів тому колишній віце-президент Річард Ніксон говорив у Південному В'єтнамі про konieczність перемоги над комуністичним агресором, висловившись критично про такі переговори з комуністами, в яких признають б комуністам концесії, що насправді були б нагородою за їх агресію. Ніксон висловив переконання, що такі переговори з комуністами, "із обосторонніми поступками" породили б гостру опозицію в американському народі, внаслідок чого політика ЗДА у В'єтнамі стала б предметом спору у найбільшій передвиборчій кампанії.

Таке становище Ніксона дуже не сподобалося "Нью Йорк Таймсу", який у передовій статті протиставив вірі Ніксона в перемогу над комуністами у В'єтнамі тезу, начебто у В'єтнамі, "ні одна сторона не може знайти розв'язки збройним діями", і що тому необхідні розмови з комуністами за зеленим столом. Голова закордонної комісії Сенату, сенатор Фулбрайт, заявив недавно, що Америка погодилася б на воєнне перемир'я і мир на базі тимчасового, "ділового" уряду та передавання виборів, чи плебісциту, який виявив би, "вільно волю народу". Однак ніхто не поставив крапки над "і": чи Америка погодилася б на заведення комунізму в Південному В'єтнамі або злукку Південного В'єтнаму з Північним під владою Го Чі Мінга, коли б такий був вислід плебісциту? Але чи тоді не перестало б це, "доктрині Джансона", застосований у Домініканській Республіці, коли то проведено збройну інтервенцію, щоб не допустити там комуністів до влади?

Становище міжнародних лібералів-пацифістів, у тому числі американських, те саме в усіх конфліктах від часу закінчення другої світової війни: латати мир будь-як, аби тільки оминути загрозу нової великої війни. Ціль шляхетна, але засіб поганий. Бо латаний мир не може бути миром тривким. Західні альянти проковтнули пігулку берлінського мургу ганьби і здавлення совєстських танками мадлярського повстання, і в ім'я збереження світового миру, ЗДА мовчки зреклася умови, на яку навіть Хрущов погодився, щоб під міжнародною контролею перевірити устуння з Куби совєстських ракетних баз — в ім'я миру. В Кореї залатано мир коштом поділу країни. Те саме сталося у В'єтнамі в 1954 році, з відомим наслідком і подібною сталося в Ляосі в 1961 році, де допущено комуністів до, "нейтрального коаліційного" уряду. Тепер Рада Безпеки ООН під головуванням Артура Голдберга заклинає Індію і Пакистан до негайного перемир'я, ні словом не згадавши про потребу конструктивного розв'язку кашмірської проблеми, дійсної причини конфлікту. Твердження Індії, що кашмірська проблема "не існує", цілком нагадує твердження СССР і колись Польщі, що української проблеми "не існувало", чи "не існує", бо вона "розв'язана" — колишні в межах Польщі і Росії, тепер у межах СССР.

Лататиною же ніколи тривкого миру не врятовано. Навпаки, латанина створює тільки пригрозю підложки для щораз нових конфліктів і щораз нових воєнних загроз.

Комуністична... літургія

У боротьбі з релігією, з християнськими Церквами совєстський комуністичний режим зазнав повного краху. Не добувшись нічого відкритими переслідуваннями віруючих людей і священників окремих віровизнань московські большевики зазнали невдачі і в своїй пізнійшій нібито більш дивовижній атеїстичній кампанії, до якої запрягли не тільки партійний апарат, але й такі засоби пропаганди та агітації, як преса, радіо, телевізії, література, кіно, театр. Про це переконливо свідчать публікації останнім часом у самій такій совєстській пресі статті "на атеїстичні теми", автори яких виразно стверджують, що "значна частина віруючих у деяких районах СССР міцно прив'язана до релігії"; що "дискусійні розмови з віруючими й, «служителями культу» ні до чого не приводять: що «неможливо викоренити відразу все старе у свідомості народу» і тому «не можна намагатися відразу знищити всю релігію», бо стосовані агітаторами «грубі заходи», такі як замикання церков чи влаштування антирелігійних збіговись і висвітлювання антирелігійних фільмів під час релігійних свят, не дають ніякого успіху, а ще більше укріплюють віруючих людей в їх релігійних переконаннях.

Стверджуючи в розлогу листі до "Комсомольської Правди" з 15 серпня ц. р., що «штурмівщина» і «унтерпридбесництво» в атеїстичній роботі «дають у висліді нуль», компартійна пропагандистка зі Львова, якась Г. Кельт радить застосувати в атеїстичній «освідомій» роботі, чи пак у «боротьбі розуму проти релігії» засоби й методи, запозичені від самих же таких «релігійних культів». «Багатолима практика, багатолітній досвід антирелігійної роботи, — пише Г. Кельт, — переконув в тому, що голій, чисто заперечницькій, книжко-лекторській атеїзм не зможе перемогти релігію, яка увійшла своїм глибоким корінням у тисячоліття минулого. Атеїзм може добитися успіху тільки в тому випадку, коли візьме на озброєння ще мистецьку естетику і психологічну емоцію», іншими словами те, що називають «співпереживаннями».

Дійшовши до такого висновку, авторка листа до "Комсомольської Правди" радить придумати "щось нове", і пропонує не тільки об'єднати в одному антирелігійному фронті всю літературу, пресу, лекторії, кіно, радіо і телевізії, але й використати тисячолітній досвід «церковно-клерикальної ідеології» в способах «психологічного ділення на маси». Усвідомлюючи повну неспроможність комуністичної системи подолати релігію, Г. Кельт пропонує скоординувати дотеперішні заходи над опрацюванням привабливої системи нових совєстських «обрядів» — свято народження, шлюб, отримання паспортів, свідчення зрілості, провід в армію тощо — для створення своєрідного, «ритуального центру» з новим ритуалом, що «має б замінити людям церковну літургію». За сугестією авторки, це мало б бути нове, «інтелектуально-емоційне свято — апотеоза людському генієві», свято людини, сполучене із співанням кантат, ораторій і таке інше.

З «комуністичним розумом» пропозиції совєстської атеїстки зі Львова в справі створення комуністичної... «літургії» мають мало спільного. Вони тільки доводять, що совєстський комунізм зайшов у своїй боротьбі проти релігії в сліпий, безвихідний кут.

А. Зап'яний

НЕЗДІБНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА І
ВІДСУТНІСТЬ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

У Конституції ЗДА, в другому розділі, сказано загально, що, в разі смерті, нездібності, зречення або усунення президента, його обов'язки переходять на віце-президента, і що окремих закон, схвалений Конгресом, має встановити, хто стає віце-президентом у випадку його усунення, смерті, зречення чи нездібності.

Такого закону Конгрес ЗДА дотепер не схвалив. Є тільки закон з 1886 р., який постановляє, що, в разі смерті президента і його заступника, президентом стає секретар Державного Департаменту, секретар оборони, секретар фінансів, а по них інші члени кабінету.

У 1947 році Конгрес схвалив додатково, що по смерті президента і віце-президента президентом має стати голова Сенату, спікер Палати Репрезентантів, а по них державні секретарі в порядку, встановленому в законі з 1886 р.

Як бачимо, в Конституції ЗДА немає згадки про те, хто має встановити, що президент нездібний виконувати свої права і обов'язки, хто має вдатися до суду, що така нездібність перестала існувати і вирішувати спір, якщо президент твердить, що він здібний, а інші чинники будуть протинної думки.

Це не є теоретичні, далекі від життя міркування, це дуже важливі для держави справи. Протягом історії ЗДА 16 президентів не мали своїх заступників. Президент Вільсон майже півтора року був паралізований, і багато справ, інколи дуже важливих, полагалися на його дружину або члени кабінету, прикриваючись ім'ям хворого президента. Атенат на президента Кеннеді в листопаді 1963 р. поставив перед очі американської спільноти рішучу вимогу реформи, щоб не було найменшої затримки в діянні державної машини у повній змін і несподіванок атомової доби.

З таких міркувань зродилося багато проєктів. Влітку цього року, по довгих дебатах, схвалено вимаганню більшістю двох третів голосів в обох палатах Конгресу проєкт поправки до Конституції. Його головні постанови такі: на випадок усунення президента, його зречення або смерті, віце-президент стає діючим президентом. Кожного разу, якщо немає віце-президента, президент має призначити свого заступника. Цю номінацію мають затвердити обидві палати Конгресу звичайною більшістю голосів.

З хвилюючою, як президент перешле до голови Сенату і до спікера Палати Репрезентантів письмову декларацію про те, що він не може виконувати своїх прав і обов'язків, віце-президент стає діючим президентом.

Якщо президент заявить на письмові голові Сенату і спікеру Палати Репрезентантів, що його нездібність

минула, тоді коли протягом чотирьох днів не виявлять спротиву віце-президент і більшість членів кабінету, — президент вступає у виконання своїх конституційних прав та обов'язків. Якщо ж такий спротив виявляється, протягом 48 годин має зібратися Конгрес і впродовж 21 дня або підтримати спротив, або його відкинути. В обох випадках потрібна більшість двох третів голосів в обох палатах.

Якщо Конгрес затвердить спротив віце-президента і більшість членів кабінету, віце-президент діє далі як президент ЗДА. Якщо Конгрес відкине спротив або впродовж 21 дня не полагодились протесту або коли не було більшості вимаганню законом хоча б в одній палаті Конгресу, тоді президент вступає в свої права та обов'язки. Якщо віце-президент і більшість членів кабінету вручать голові Сенату і спікеру Палати Репрезентантів письмову декларацію про те, що президент став нездібний виконувати свої права і обов'язки, всі вони переходять відразу на віце-президента. Президент може на письмові звернутися до Конгресу, який так само, як у попередньому випадку, має впродовж 21 дня і більшість двох третів голосів вирішити справу.

Законодавці стояли перед дуже складною проблемою. З одного боку вони хотіли охоронити президента від заузураторів його влади, а з другого — мали на думі інтерес та безпеку держави, у випадку, якщо президент стане нездібний, але хотіли виконувати свої права та обов'язки.

Очевидно, що схвалена поправка до Конституції не є ідеальним розв'язанням проблеми. З довголітнього досвіду знаємо, що немає такого закону, який охолоплював би всі можливості, що їх приносить життя. Загально уважають, що закон є добрий, якщо дає способи полагоджувати звичайні і типові прояви життя, до яких він має пряме відношення. Тому наведена вище поправка є великим поступком у діянні конституційного законодавства ЗДА. Щоб ця поправка стала конституційним законом, її мають схвалити без змін і додатків протягом семи років три чверті, або 38 стейтських легіслатур. Потреба цієї поправки стала такою кінцевою, що можливо, що цього року вона стане обов'язуючим конституційним законом.

Треба ще згадати, що всякі зміни, додатки чи поправки до Конституції ЗДА не вимагають затвердження президента і не уповноважують його закладати проти них своє "вето".

● Голови всіх арабських держав мають стрітнути 13 вересня у Казабальці в Північній Африці. 5-го листопада повинні відбутися в Алжирі велика азіатсько-африканська конференція, а 21 жовтня в столиці Гани Акраї — конференція Організації Африканської Єдності.

О. Дунайський

МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС
ІСТОРИЧНИХ НАУК

Відень. — Такі великі конгреси мають свої вигоди, але також і невгоди. Вигода в тім, що в одному місті і за короткий час тисячі науковців різних спеціальностей можуть зустрітися, поспілкуватися і відбутися дискусію. Але як можна це здійснити на конгресі, в якому бере участь коло 2,000 осіб? Як може учасник конгресу побувати на доповідях, що його цікавлять, коли вони відбуваються у різних залах і в той самий час? Не може ж людина "розірватися"!

Ось, наприклад, 31 серпня вранці одночасно читано доповіді, призначені для двох тем: 1. "Релігійна толерація" і "сресі в сучасну епоху" та "Деконізація". В дискусії на першу тему можна було б порушити питання про нетолеранцію, переслідування релігії і церковних організацій в комуністичних країнах, зокрема в СССР. Друга тема — "Деконізація" — була призначена оцінити процес створення незалежних держав у 20-му стол. в Азії й Африці. Можна дивуватися, що доповіді на цю тему віддавалися представити конгресові два науковці з Москви: Міллер і Губер. В цій доповіді автори цитують Леніна (очевидно, без цього не можна обійтися!) і висловлюють задоволення з того приводу, що "процес розпаду колоніальної системи в основі закінчений".

В дискусії на тему деколонізації взяли участь численні члени конгресу, навіть делегат із далекої "народної республіки" Зоннієвої Монголії. Цей делегат висловив подяку урядові СССР за "братню поміч" і за "шлях до комунізму, минаючи капіталістичну фазу розвитку", який монголам показала Москва.

Не обійшлося в цій дискусії без агітації проти американського "імперіалізму до колоніалізму". А один французький делегат на ім'я Шено пропонував, щоб присутні на доповіді Міллера Губера в окремій резолюції засудили участь ЗДА у війні у В'єтнамі. Однак цю пропозицію відкинуто, бо політичні резолюції не належать до програми наукового з'їзду.

Учасники дискусії з вільних країн звертали увагу на "новий дух", що виявився в керівних верствах демократичних країн Заходу в відношенні до колоній і це сприяло деколонізації: Велика Британія, Франція, Голландія, Бельгія, хоч мали досить сили, щоб держати колонії під своєю владою, дали їм вільність.

Проф. Сетон Вотсон із Лондону в дуже обережній формі зазначив, що, наприклад, Туркестан знаходиться в стані колонії від владою Москви. Він загадав, як, від 1918 року почавши, російський комуністичний уряд, з допомогою російської люд-

ности в містах Туркестану, тероризував тубільців. Міллер (Москва) в своїй відповіді твердив, що в Туркестані не було й нема ніякого колоніалізму, що місцева людність одержала поміч від "російських трудящих" для дальшого поступу і т. д. — словом, повторював звичку комуністичну пропаганду.

Проф. Панас Феденко в дискусії про деколонізацію висловив своє невдоволення односторонністю доповіді Губера — Міллера. Колоніалізм, — казав він, — треба розуміти в його первісному значенні: "клерухою" стародавньої Греції або "колоні" античного Риму обідали на завоєваних територіях і утискали або й нищили місцеву людність. В сучасності ж колоніальні держави покидають або вже покинули свої колонії в Азії й Африці. Однак на Сході імперія, могонаціональна держава з столицею в Москві, яка провадить колоніальну політику. Найчисленніша нація совєстської великодержави колонізує неросійські країни цієї імперії.

Перепис людності з 1959 р., — сказав проф. Феденко, — свідчить, що на території трьох балтійських республік, захоплених армією СССР під час другої світової війни, вислав Москва росіян. Навіть Рига, столиця Латвії, має російську більшість! У Львові, де перед 1939 роком не було росіян, діється те саме. В 1959 р. відсоток російської людності в Україні виріс до 17% з передвоєнного добу. В деяких республіках Туркестану місцева людність знаходиться тепер у меншості. "Оскільки ми засуджуємо західно-європейський колоніалізм, що вже належить до минулого, то справедливо в нас зобов'язує досліджувати колоніалізм на Сході Європи, бо тільки загальне вивчення цієї проблеми може збагатити наше знання". Цим скінчив проф. Феденко.

Присутні в залі — окрім делегатів комуністичних країн — одлескими виразили схвалення висновків українського промовця. Проф. Міллер (Москва), відповідаючи дискусіантам, дозволив собі звисока зазначити, мовляв, виступ проф. Феденка в дискусії "нічого не дає для науки". На це український промовець з місця відповів, що на сторожі його твердження сама совєстська статистика з 1959 року.

КАМ'ЯНЕ ВУТІЛЛЯ НА ПОЛТАВЩИНІ
Рік-у-рік полтавська земля, відкриваючи свої надра, підносить присміч "сюрпризи" людям, — пише "Радянська Україна" з 21 серпня. — Тут уже виявлено нафту, газ, залізну руду.

І ось нова звістка: біля села Дрижина Гребля, Кобеляцького району, знайдено кам'яне вутілля — три верста, потужністю від 2 метрів до 50 сантиметрів.

Ф. Мелешко

В ОБОРОНІ ХЕРСОНСЬКОЇ ПАЛЯНИЦІ

У ч. 163 "Свободи" вміщено, скажіть, б, сердешну статтю шановної пані Лесі Лисак під наголовком "Хліб". Пише вона, з чого і як випікалося хліб у Західній Україні, коли наші люди там бодалі на це мали право.

За малим винятком так само це робилося і на Східній Україні. В кого була котра моря, то він у ній переходував печений хліб. Взагалі ж у тій самій хаті, де його пекло, була спеціальна полиця аж під стелею, на якій печений хліб складалося і прикривалося чистою полотниною. Так само й у цілій Східній Україні лежав на столі під покривкою один звичайно вже початий хліб. Кладлося його там не для краси, а для житку, аби щораз не сгати аж на полицю. Так само, як то пише Леся Лисак, і в Східній Україні хліб люди вважали за свято: коли якийсь шматочок його падав на землю — підіймали і цілували, як Божий дар.

Авторка "Хліба" описує, які сорти хліба випікалося на Західній Україні. Це викликало в мене бажання й собі подати, з яких збіжжівих сортів та що саме випікалося в Східній Україні. Варто про це згадати тому, що, мабуть, уже мало що тепер під жорстоким московським каравулом з того випікається.

Хліб випікали головню з житнього і пшеничного борошна. Коли ж на ці два сорти — головню в степовій Україні — не було врожаю, тоді людям доводилося випікати хліб з явнього (ячмінного) і гречаного борошна. Таке печиво звали вже не хлібом, а яшниками та гречаниками. Властивість їх у тому, що при печенні вони догори не підіймалися, а як сіпається в пісці, на шкурині сиділи і дуже скоро черствіли.

Авторка "Хліба" подас й таке: "На передньому в тих, кому забракло хліба — бували інколи паляниці. Їх пекли на кухонному, "бляті", і вони були плоскі, а боги і ніби засоромлені. Паляниці не клалося на стіл — їх ховалося від очей сусідів", і т. д.

На степовій же Україні, а найбільше з неї мені знайні Херсонщині, найпшенишій печиво були паляниці. Випікалося їх з пшеничного пшляваного борошна. Назовні відзначалися вони тим, що були дуже високі. Мені доводилося з печей багатьох держав випробувати різні хліби, але ніде такого хліба я не бачив і не смакував. Особливість херсонських паляниць ще й в тому, що вони стають же смачнішими, коли доше лежать. Звичайно не більше як один тиждень.

З такого ж тіста на Херсонщині випікають колачі, іноді й з разового, але ніколи з житнього борошна. З тіста викачувалося валки, перепліталися і робилося круглі або подовгі колачі.

Книш пеклося переважно з пшеничного борошна, роз-

міром хлібини й менші. Таку викачану з тіста кулю в скорині дії звичайно намащувалося смальцем з вишкварками й підсмаженою цибулькою, а потім з боків відталося тісто й ним нахрест прикривалося верх. Потім книш садювалося в піч разом з хлібом. У пісні дії мастилося такою чи такою олією. Під час печення мастило просідало в книш, і виходив він смачний та пахучий.

Вертути випікалося з квасного й прісного тіста. Найбільше ї ї цього печива надавалося пшеничне борошно, але при біді уживалося навіть і гречаного. Тісто розкачувалося на тонкі коржі, перший — намащувалося скоринним чи пісним маслом також з підсмаженою цибулькою, на першому коржі накладалося другий — і також намащувалося, а третім те прикривалося. Потім же зверталося у валок, далі в кружок і зверху розкачувалося качалкою. Коли виймалося з печі, то вже зверху мастило і складалося вертути одна на одну в стос, щоб випарилися і були ще смачніші.

Перепічки випікалося з (Закінчення на стор. 4-й)

АТОМОВА ЛЮБОВ

Як і я, ти складаєшся з атомів, а останні з мільярдів часток. Ми, по суті, теж є атоматами, бо життя в нас — вузький місток...

І у тебе і в мене реакції визначають у зовнішній зміст. Відчуваю запах акацій, навіть в смороді міст... Наші різні умовні рефлексії — рух подвійні клітин. Факт — не раз утиски вже з лекції, щоб до кінця п'яти...

Чи ми любимо щось обидвоє так само — найскладніший процес. У шматку у кінці ковабів, але ти — екзотичний прищес...

У любові (Одна це з емоцій!) десь в підручці знаєш атомів рух. Хоч над... змінами ми сміємося в рефлекторному потиску, рух...

А уста твої, чуши, Нінуся, — легіони нервових клітин, бо устами, як їх доторкнуся, реугітс активно і ти...

Все рухливе в реальному світі. І любов наша.

Ніно, теж рух, бурний вітер, рух клітин у жовтневому пору...

Коли ж місяць у небі сміється (місяць, зіронько, з атомів теж), то в хвилині ці справді здається, що, крім тебе, все в світі — пуста!

МИКОЛА ДЕРВУШ

Краснодар, квітень 1931 р.

Ігор Чмола

ВІД НІЯГАРИ
ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(7)

Ідемо мальовничим каньоном "Тен Сліп". Коли дивимось на дорогу згори виглядає, що хтось її поплутав. Крутить вона то в один бік, то в другий, зникає під мостами та скелями, які стають щораз стрімкішими; потічок перетворюється у бурхливий річку. Віждаємо у містечку Тен Сліп, і перед нами знову розлогі прерії. Знову пустка, голі жовті гори, і ніде ні деревця. Показуються вони лише час від часу над якимсь потічком, і зараз там і худоба і хутір або невеличке містечко.

Після 150 миль такої їзди перед нами містечко Коді. Заложив його полковник Коді, відомий у широкому світі як Боффало Біл. Хто з нас за молодих літ не читав книжок про цю легендарну людину. Хлопці з підводним дивляться на монументальну статую цього героя прерій, що стоїть при в'їзді до міста. Відвідують музей Боффало Біла і мистецьку галерею. Тут велика збірка творів примитивного малайра Катліна, що переїздив оці терени з різними експедиціями і змальовував побут індіан. А хто не захопився б творами американських мистців Расела і Ремінгтона. Іх тут багато. А скільки листів Расела, кожний з них розмалюваний картинками з життя піонерів. Є й твори сучасних малайрів, деякі дуже модерні, однак справді гарні. С також маса скульптур і експонати з мистецтва індіан. Аж жалко стас, що не можемо хоч кілька хвилин полюбуватися кожною картинкою.

Покидаємо оі романтичне містечко і знов пускаємось в гори. Ідемо відомим каньоном Шошон. Накручу-

ємо радіо і слухаємо трансмісії змагань між бейзболівними дружинами. Ось переїхали ми вже кілька тунелів, загату Боффало Біл. Дорога туглиться до стрімких скель, бо в долині велике штучне озеро. Ідемо все вище й вище. Радіоапарат не ловить жадної передачі. Довкруги ліси, скелі і потічки, що пливають між ними. Ми вже знову серед снігів. Врешті перед нами брама — остаточно ціль нашої далекої подорожі: національний парк Словстон.

Це — перший і найбільший національний парк ЗДА. Територія його обіймає три з половиною тисячі квадратних миль. Очевидно, що первісними мешканцями цих теренів були індіанці. Першою білою людиною, що прибула сюди, був член експедиції Льюїса, Джан Калтер. Він і ті, що після нього заблукали сюди, оповідали про цей терен такі несовітні речі, що уряд ЗДА вислав в 1870 р. наукову експедицію, охоронявану військовим відділом. У 1872 р. засновано тут перший національний парк.

З географічного боку терен Словстон парку являє собою високогірське плато пересічної висоти 7500 стіл, оточене масивами Скелястих Гір, висота яких перевищує місцями 13 тисяч стіл. Основною аттракцією терену є гейзери і гарячі джерела різних форм і розмірів. Є іх тут понад три тисячі. Тому на задній план відходять гори з чудовими величезними Словстонським озером, ріки з глибокими каньйонами, безліч водоспадів, різні тварини, що живуть тут і маси різних високогірських квітів. Ведмідь поруч гейзерів і гарячих джерел — одна з основних аттракцій парку.

От ми вже переїхали західну браму, заплатили 5 доларів, як ціну за дозвіл перебувати в парку двома дорожніми особам круглий рік, і ідемо доволі поганенькою дорогою. Кажемо: дивіться, люди, за ведмідями! На це тут не треба довго чекати. Ось уже переїхали їх ніх. Стоїть край дороги і немов промовляє до нас: дайте, не минайте. А наша Оленка вичитус з інструкції: гудувати ведмідя гостро заборонено. Скоряємося перед законом. Ідемо далі, а там знову ведмідь, і біля нього два авта: ведмідь доживлюється. Обурюємося, як так можна не додержуватися принципів.

Біля ведмідів ми не пристасмо, бо поспішасмо. Боїмося, як вистатити для нас місця в одному з табірв великого парку. Плянуємо розтаборитися біля т. зв. "Мосту Рибалок" над Словстонським озером і звідти робити поїздки в терен. Ось уже озеро, ось випливає з нього ріка Словстон (Жовтий камінь), ось "Міст Рибалок". На ньому справді маса людей, стоять плече об плече з вудками в руках і очікують щастя. Ось ми вже в таборі. Читасмо напис: "Табір переповнений — місця нема".

Ідемо далі, вступаємо до табору "Природного Мосту" і знову напис: "Нема місця".

Переїхавши ще 20 миль, вступаємо до табору Вест Тамб. Напису про переповнення тут нема. Натомість є інструкції, що кожний приїжджий повинен сам підшукати собі місце, а описіла вернутися до в'їздової брами і вписатися у книгу. Та переїхавши цілий табір, що має понад 450 місць, переконались, що й тут нема місця.

Український Центральний Комітет
Відділ УККА у Нью-Йорку, Н. Дж.
— залучає —
ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ОСОБИ, ЩО Є СТАЛИМИ
ПЛАТНИКАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
ФОНДУ НА

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
що відбудуться
в суботу, 18-го вересня 1965 р.
о год. 7-й веч.
в приміщенні

„ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ“ в НЬЮ-АРКУ, Н. Дж.
(пріг 18-ої Еве, і 11-ої вул.)
ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО
ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
(Відділ УККА), НЬЮ-АРК, Н. Дж.

Українське Лікарське Товариство
Північної Америки
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІ НЬЮ-Йорк
повідомляє, що

в суботу, 25-го вересня 1965 р.
о год. 8:30 веч.
— відбудуться —

СХОДИНИ ЧЛЕНІВ
в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
при 2 Е. 79-та вул. в Нью-Йорку,
на яких

інж. Володимир Гнатківський
виголосить доповідь на тему
„КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ І МЕДИЦИНА“
Після доповіді ВЕЧІРКА З РОДИНАМИ
УПРАВА ВІДДІЛУ

Український Музичний Інститут
у Філадельфії
В ПИСИ
на шкільний рік 1965-66
ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ ТА ВЧИТЕЛІ:
Фортепіано: Л. Бульба, Н. Коткович, Н. Слободян,
Ю. Оранський, Б. Перфецький, М. Полєвський.
Скрипка, віола, струнний ансамбль: А. Жилава.
Віолончель: Л. Полєвська.
Сольові: А. Лисенко, І. Черняхівська.
Теоретичні предмети, диригування, хор, оркестра,
оперний ансамбль.
Групові лекції та проби — в приміщенні УМІ
4722 Н. 13-та вул.
Шкільний рік почався у вівторок, 7-го вересня 1965 р.
ПРОБИ:
Хор УМІ — понеділок, четвер, год. 7:00 до 9:00
Хор УМІ дитячий — вівторок, п'ятниця, год. 7:00-7:45
Оркестра УМІ — субота, год. 4:00-6:00
Інформації та зголошення: DA 9-1289
та в поодиноких вчителів.

Голосуйте на
СТЕПАНА Й. ЯРЕМУ
ВСІ УКРАЇНЦІ І ЇХНІ ПРИЯТЕЛІ,
ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЯК

Демократи
67th Assembly District — Part B
(Formerly 4th Assembly District)
East Side, New York City

повинні голосувати на
СТЕПАНА Й. ЯРЕМУ
і
ТЕРЕСУ РОЛЯНД
ЯК
Регулярних Окружних Провідників
Демократичної Партії

Пам'ятайте голосувати в Дні Правиборів
у ВІВТОРОК, 14 ВЕРЕСНЯ, 3:00 до 10:00 веч.

БЕЗ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНІ КРОКУ
Кореспондент „Молоді України“ в часописі 21 серпня пише: „Тісна, похмура кімната. Столи, завалені паперами. На підвіконні — відро теплої води. У кутку — опони „роззутого“ „Москвича“... Це районний комітет комсомолу на Полтавщині. Сюди приходять хлопці і дівчата. З чим? Чого? ... Ось три дівчини, видно, вчорашні школярки. — Характеристики? —

НЬЮ-Йорк, Джерсі Сіті і околиця:
МУЗИЧНА СТУДІЯ
м-р. МАРТИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ
(абсолютника Школи Juilliard)
— для —
ПЕРЕДШКІЛЬНИКІВ (МУЗИЧНИХ САДОЧОК),
ДІТЕЙ У ШКІЛЬНОМУ ВІСІ, МОЛОДІ
І СТАРШИХ.
Курс вклучає слухові вправи, ритміку, гру на фортепіані і т. п.
По інформації звертатися на адресу:
MARTA CHAPELSKY
240 East 9th Street New York, N.Y. 10003
або тел.: 212 AL 4-3464

Виборці міста Нью-Йорку!
У день правиборів у ВІВТОРОК, 14 ВЕРЕСНЯ 1965 року від год. 3 до 10 по полудні голосуйте і виберіть кандидатів:
PAUL SCREVANE
FOR MAYOR
ORIN LEHMAN
FOR COMPTROLLER
DANIEL PATRICK MOYNIHAN
FOR CITY COUNCIL PRESIDENT
ТІЛЬКИ З НИМИ ПЕРЕМОЖЕМО
У ВИБОРАХ В ЛИСТОПАДІ
Sponsored by
Ukrainian Division New York State — City
Walter BACAD — Chairman
Stephen J. Jarema — District Leader

Український Музичний Інститут в Нью-Йорку
ОГОЛОШУЄ
ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1965/66
ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ І ВЧИТЕЛІ:
Фортепіано, скрипка, віола, віолончель, сольові, композиція, диригування і всі теоретичні предмети. Курси мистецького слова і танку. Музичний садочок.

Фортепіано: М. Байлова — YU 2-2139 В. Грудин — SP 7-8626 З. Лиско — WE 3-6347 Г. Мирошніченко — AL 4-6943 О. Музиченко — MO 2-0428 М. Полєвський — TR 3-9487 І. Сопєвичий — OR 4-6569 С. Чапельська — AL 4-3464 К. Чічка-Андрієнко — YU 2-5705	Скрипка і віола: В. Цієн — VI 7-2586 Віолончель: І. Недільський — AL 4-0205 Л. Полєвська — TR 3-9487 Сольові: В. Здрайковський — VI 6-2670 К. Таранова — SU 7-5107 С. Крахно — SU 7-5107 Смичкова оркестра: В. Цієн	Диригування: І. Сопєвичий Композиція і теоретичні предмети: В. Грудин З. Лиско І. Недільський І. Сопєвичий Музичний Садочок: Г. Мирошніченко Мистецьке Слово: О. Добровольська — GR 3-4787
--	---	--

Вписи відбуваються ЩОДЕННО о год. 4-7 по пол. в СУБОТУ 12-3 по пол. в приміщенні УМІ, 149 2-га Еве, Нью-Йорк, Н. Дж.
Інформації телефонічно OR 4-6976 або YU 2-5705
ЩОМІСЯЧНІ ВНУТРІШНІ І РІЧНІ ПУБЛІЧНІ ПОПИСИ • ПІВРІЧНІ І РІЧНІ СВДОЦТВА • МОЖЛИВІСТЬ УЧАСТІ В АМЕРИКАНСЬКИХ КОНКУРСАХ • ДИТЯЧІЙ ХОР.
Гроші, вложені в науку музики в УМІ, — це вклад в характер, культуру і свідомість Ваших дітей.

З НАШИХ ВУДНІВ
ПРОЩАННЯ З ПРИЯТЕЛЕМ
Господи, скільки ж то земляків довелося бачити на наших Союзівці під час Свята Праці! Просто видимо-невидимо! При добрій волі та охоті можна було зорганізувати з них ще з двадцять регіональних комітетів, але ред. Іван Дурбак був тоді зайнятий іншими справами, — подивля високу тенісову класу власного ж таки сина, Івана-джуніора.
Звичайно, між спортовцями переважала біла тенісова армія інж. Богдана Рака, проте попадалися на очі і пливачки, і відбивачкарі, і футболісти, і навіть філятели! Один такий ентузіаст рідної філятелії, родом з Клівленду, всім навіть проливи жменю патріотичних сліз на мою камізелку в гостинному, як і завжди, клубі „Веселка“...
Пропало! — безнадійно махнув рукою земляк із Клівленду, — тепер уже все пропало. Була це іскорка надії на поштомайстра Гроновського, що він таки перепре в уряді справу поштової марки в поштану Тараса Шевченка... Та коли його забрали з Вашингтону й кинули в людодов Польщу, — хто ж нам тепер допоможе?!
А воно справді шкода, що втрачаємо в кабінеті ЗДА такого приятеля, яким був достойний Джан Гроновскі! А що він був нашим приятелем, це не підпадає жадним сумнівам, про це писала „Свобода“ з 31-го серпня на першій сторінці, та й усі ми його бачили, як почесного гостя, на ювілей Українського Народного Союзу, під час прем'єри опери „Відьма“ в Карнегі Голл. Мало того, мені особисто це вдалося підлякнути, як достойний пан поштомайстер випускав потім „мартині“ з чарівною „Відьмою“. Мартусею Кокольською...
Хочеться вірити, що ця його дружба з українцями не пошкодила йому в політичній кар'єрі і що спіткнувся він не на поштової марці в поштану Шевченкові, а на чомусь іншому. Вправді радіопрограма „Двох Едвардів“ захоплюється тим, що вони, поляки, дістали врешті польсько-американського посла, але, між нами кажучи, це мабуть не такий великий аванс — з члена кабінету і міністра стати послом?..
Буде навіть деяка різниця в „лейді“, хоч відносно цього пункту я не цілком певний. Попитую, при нагоді, в клубі „Лиса Микита“ пана меценаса Олександровського, що сам був колись членом дипломатичного корпусу і всі ці справи має, сказати б, у пальцях.
Все ж таки, на мою гадку, приятель назавжди залишається приятелем, будь то він міністер, будь послом, чи то у вільній, демократичній Америці, чи в гомулківській Польщі. Я думаю, що нам, українцям, не варто зривати контактів з п. Гроновським, навапна, треба шукати нових стежок до зближення, вже на новому терені його діяльності. Може б так, за його протекцією, вдалося врозумити деяких латинських дзувоників на Закарпатті, щоб вони тихо не потурали таким нехристиянським виборкам, як руйнування наших лемківських церков, палення фелонів, літургичних книг та утварі?..
Така вже наша доля горбата й щербата, що, хоч-ноч, мусимо шукати підтримки й допомоги в чужих конгресменів чи сенаторів, міністрів чи посолів, поки може колись, за п'ятдесят чи сто років, не засяде на високіх вашигтонських Капітолій наш власний і достойний Гроновський!

Домовласники підтримують Марусю Бек
Організація домовласників, яких налічують коло двох соток з 200,000-членством, підтримують Марусю Е. Бек як кандидату на радну міста Дітройту, а з нею трьох теперішніх радних: Антона Вежібського, Томаса Пойндестера та Віліяма Рогела. Усіх цих чотирьох радних посади міста Джері Кевето хоче позбутися з міської ради, бо вони не хотіли йти насліду за його проводом.
Але вістря його ненависті головню зверне проти Марусі Бек, бо вона викрила неформальності серед деяких урядників, бутих правних партнерів посади, а одного навіть примусила зрезигнувати.
Без огляду на наслідки вона відважно боролася проти метод посади, де він заведував справи міста, а міськими грішми будував собі славу та популярність та намагався перевернути контролю не тільки над міською радою, а навіть над всіма судами. При її боці все стояли її три колеги: Вежібскі, Пойндестер та Рогел. Не диво, що маси в Дітройті розчаровані посадином та ентузіастично підтримують оцих чотирьох кандидатів на радних.
О. М.

Замість квітів на могилу
бл. п. ТЕКЛІ БІЛЕЦЬКОЇ
складано 10 доларів
на НТШ в Сарселі.
Христина СТЕФАНОВИЧ
Шинкаго

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ
з сумом повідомляє,
що 26 серпня 1965 р. в Шинкаго відійшли з цього світу

сл. п. ТЕНЛЯ БІЛЕЦЬКА
учителька і письменниця, співробітниця „Веселки“,
основоволодичка і довголітній член ОПДІ.
УПРАВА І ЧЛЕНСТВО ОПДІ

З глибоким смутком ділимося з Рідними, Приятелями та Знайомими сумною вісткою, що в понеділок, дня 9 серпня 1965 р. відійшов у Вічність, після довгої і важкої недуги, Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. інж. ІВАН БОРОДАЙКЕВИЧ
бувший представник фірми S.K.F. у Люблін.
Похорон відбувся в Монтреалі дня 12-го серпня 1965 року з церкві св. Михайла (Bertha) на місцеве кладовище.
Заупокійні Служби Божі відбулися в Монтреалі.
Горем прибиті: дружина — ОСИПА БОРОДАЙКЕВИЧ сина — ТОМА, ОЛЕКСАНДЕР, БОГДАН

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ В АМЕРИЦІ
діляється сумною вісткою із Членами Об'єднання, Приятелями і Знайомими, що дня 4-го вересня 1965 р. відійшов із наших радів у Вічність довголітній член Об'єднання

д-р ДІОНІЗІЙ НЕСТЮК
ветеринарний лікар
ВІЧНАЯ ПОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
бл. п. д-ра Антона Григоровича
відправиться
в суботу, 11-го вересня 1965 р.
о год. 10-й ранку
в Українській Православній Церкві
ВСІХ СВЯТИХ
206-208 Схід 11-та вул. в НЬЮ-Йорку
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
на яку запрошуємо Рідних і Знайомих.
РОДИНА

УВАГА! УВАГА!
ЗУСТРІЧ БУВШИХ ПЛАСТУНІВ З ТИРОЛЮ І ФОРАЛЬБЕРГУ, Австрія
З НАГОДИ 20-РІЧЧЯ ОСНУВАННЯ ПЛАСТОВОЇ СТАНЦІЇ В ЛЯНДЕК І ІНШИХ ПЛАСТОВИХ ОСЕРЕДКІВ У ТИРОЛЮ І ФОРАЛЬБЕРГУ
— відбудеться —
в днях 13 і 14 листопада 1965 р. на Союзівці в Кергонксоні, Н. Дж.
До участі в Зустрічі запрошуємо всіх Пластунів і Пластунки Тиролі і Форальбергу зі своїми родинами (незалежно чи зараз належать до Пласту чи ні), як рівнож запрошуємо Достойних Гостей, бутих жителів Тиролі і Форальбергу, та все Українське Громадянство.
В програмі Зустрічі: Спільна молитва, Товариська Зустріч, ділові наради, весела Ватра і попис дітей учасників Зустрічі, Товариська Забава-Венкет.
В неділю Служба Божя з Панахидою за тих, що з Волі Божої відійшли у Вічність. Продовження Товариської Зустрічі, спільна знімка, кінцева нарада, закриття Зустрічі.
Свою участь у Зустрічі просимо зголосити в можливому скорому часі на адресу:
Mr. H. Bobkiv, 10704 Clifton Blvd, Cleveland, Ohio 44102
Повідомляємо учасників Зустрічі, що на Союзівці велі кінмати і залі с огрівані. Просимо замовляти приміщення прямо в Управі Союзівки на поштову адресу:
Ukrainian National Association Estate
Kerhonskon, N.Y. Tel.: 914 626-6641
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЖЕ ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ

СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН НА СОЮЗІВЦІ

відбудеться цього року в суботу і неділю, 18-го і 19-го ВЕРЕСНЯ

Головна аттракція: ВИБІР „МИСС СОЮЗІВКИ“ на 1966 рік.

До конкурсу можуть ставати українські дівчата у віці від 17 до 25 років. Членство в УНСоюзі є обов'язковою вимогою. „МИСС СОЮЗІВКА“, крім відзначень і почесностей, має право до безкоштовного одностижневого побуту на Союзівці в найближчому сезоні, а її дві дружки зможуть провести там безкоштовно довільний кінець тижня.

У мистецькій програмі виступить танцювальна група „ГОРЛИЦЯ“ з Трентону-Брістолю під мистецьким керівництвом Дмитра НАДРАГІ та під протекторатом 245 і 362-го Відділів УНСоюзу, виконуючи традиційні й оригінально українські народні танки та пісні

Різне

ПЕТРО ЯРЕМА